JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
SIEGBERT ALBER
3 päivänä huhtikuuta 2003 [1]

I Johdanto

1. Valitus koskee sitä, pitääkö komission odottaa asianomaisen jäsenvaltion huomautuksia, ennen kuin se tekee päätöksen rakennerahastosta myönnetyn tuen vähentämisestä, pidättämisestä tai peruuttamisesta.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat

2. Asetuksen N:o 4253/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 2082/93, [2] 24 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen.

1. Jos toiminnan tai toimenpiteen toteuttaminen ei ilmeisesti oikeuta siihen myönnettyyn rahalliseen tukeen tai osaan siitä, komissio tekee tapauksesta aiheellisen tutkimuksen yhteistyöhön osallistumista noudattaen, pyytäen erityisesti asianomaista jäsenvaltiota tai muita tämän toiminnan täytäntöönpanoa varten nimeämiä viranomaisia esittämään havaintonsa määräajassa.

2. Tämän tutkimuksen perusteella komissio voi vähentää asianomaiseen toimintaan tai toimenpiteeseen annettua tukea tai pidättää sen, jos tutkimus paljastaa epäsäännöllisyyksiä tai sellaisen huomattavan muutoksen, jolle ei ole pyydetty komission hyväksyntää ja joka vaikuttaa toiminnan tai toimenpiteen laatuun tai niihin olosuhteisiin, joissa ne pannaan täytäntöön.

3. Jokainen aiheettomasti vastaanotettu rahasumma on palautettava komissiolle. Rahasummiin, joita ei palauteta, lisätään

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — Asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta rakennerahastojen toiminnan yhteensovittamisen osalta toisaalta keskenään ja toisaalta Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa annetun asetuksen (ETY) N:o 4253/88 muuttamisesta 20 päivänä heinäkuuta 1993 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2082/93 (EYVL L 193, s. 20).

viivästyskorko varainhoitoasetuksen säännösten ja niiden yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti, jotka komissio antaa VIII osastossa tarkoitettuja menettelytapoja noudattaen."

3. Asiaa koskevien muiden oikeussääntöjen ja asian taustalla olevien tosiseikkojen osalta viitataan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-143/99 [3] 14.6.2001 tekemän riidanalaisen päätöksen 1–27 kohtaan. Toiston välttämiseksi kohtien sisältö esitetään tässä vain lyhyesti.

4. Komissio myönsi Hortiplant S.A.T.:lle (jäljempänä Hortiplant) tukea 3.12.1992 tekemällään päätöksellä C(92) 3125. Kun oli esiintynyt merkkejä sääntöjenvastaisuuksista, komissio suoritti 29.9. ja 30.9.1997 hankkeen paikalla tehdyn tarkastuksen. Tarkastuksessa oli läsnä myös Espanjan valtiovarainministeriön (Intervención General del Estado) edustaja. Komissio laati tarkastuksesta raportteja. Sen jälkeen se luovutti asian Espanjan yleisen syyttäjän virastolle.

5. Komissio lähetti Hortiplantille 3.4.1998 päivätyn kirjeen, jossa se kertoi tosiseikoista, jotka saattaisivat oikeuttaa perimään tuen takaisin. Se pyysi Hortiplantia esittämään niitä koskevat huomautukset kuuden viikon kuluessa, ja ne myös esitettiin 26.5.1998.

6. Espanjan viranomaiset saivat kopion komission 3.4.1998 lähettämästä kirjeestä, ja niitäkin pyydettiin esittämään huomautuksensa kuuden viikon kuluessa.

7. Tutkittuaan Hortiplantin huomautukset — saamatta kuitenkaan Espanjan viranomaisten huomautuksia — komissio teki 4.3.1999 riidanalaisen takaisinperimistä koskevan päätöksen, joka perustui 19.12.1988 annetun neuvoston asetuksen N:o 4253/88 [4] 24 artiklaan.

III Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio

8. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi takaisinperimispää-

3 — Asia T-143/99, Hortiplant S.A.T. v. komissio, tuomio 14.6.2001 (Kok. 2001, s. II-1665).

4 — Rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa annetun asetuksen (ETY) N:o 2052/88 soveltamisesta 19 päivänä joulukuuta 1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 4253/88 (EYVL L 374, s. 1).

töstä koskevan kumoamiskanteen 14.6.2002 antamallaan tuomiolla. Tuomion 103 ja 104 kohdassa se totesi asetuksen N:o 4253/88 24 artiklasta seuraavaa:

"103. Siltä osin, että komission olisi pitänyt vastaanottaa asianomaisen jäsenvaltion huomautukset ennen taloudellisen tuen peruuttamista, on huomattava, että asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa säädetään vain, että komissio ryhtyy asian asianmukaiseen tutkimukseen ja pyytää muun muassa asianmukaista jäsenvaltiota tai sen menettelyn aloittamiseen valtuuttamia viranomaisia esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa, ja että tämän tutkimuksen jälkeen komissio voi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin, jos tutkimus vahvistaa sääntöjenvastaisuuden olemassaolon.

104. Tämän artiklan sanamuodosta ei seuraa, että komission olisi vastaanotettava asianomaisen jäsenvaltion huomautukset ennen taloudellisen tuen peruuttamista, jos sen suorittama tutkimus on vahvistanut sääntöjenvastaisuuden olemassaolon."

IV Valitus ja komission huomautukset

9. Hortiplant perustaa valituksensa asetuksen N:o 4253/88 24 artiklan väärään tulkintaan. Hortiplantin mielestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiossa lähdetään väärin perustein siitä, että komissio sai tehdä päätöksen odottamatta Espanjan huomautuksia. Asetuksen 24 artiklan 2 kohta oikeuttaa komission vähentämään, pidättämään tai peruuttamaan tuen vain, jos sillä on ollut mahdollisuus ottaa huomioon kaikki päätöksenteon kannalta merkitykselliset tosiseikat. Niihin lukeutuivat erityisesti edunsaajan ja asianomaisen jäsenvaltion huomautukset.

10. Tämän säännöksen riidanalaisessa tuomiossa esitetty tulkinta johtaa Hortiplantin mielestä kuitenkin siihen, että asianomaisen jäsenvaltion huomautukset tarvitaan vain, jos komissio suhtautuu edelleen epäillen rahojen asianmukaiseen käyttöön, vaikka ei ole tutkimuksissaan saanut epäilyksilleen vahvistusta. Tämä merkitsisi kuitenkin sitä, että komission ei tarvitsisi edes kuulla asianomaista jäsenvaltiota, jos se päätyy tutkimuksissaan siihen päätelmään, että tuen vähentäminen, pidättäminen tai peruuttaminen on aiheellista.

11. Hortiplant viittaa asetuksen N:o 2052/88 [5] 4 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan yhteisön toiminta "täydentää vastaavaa kansallista toimintaa tai myötävaikuttaa siihen". Tämä perustuu kiinteisiin neuvotteluihin komission, asianomaisen jäsenvaltion ja tämän kansallisella tasolla nimeämien toimivaltaisten viranomaisten välillä. Näitä neuvotteluja pidetään osallistumisena yhteistyöhön, johon kuuluvat valmistelu, rahoitus sekä toiminnan seuranta ja jälkiarviointi. Tämän lähestymistavan kanssa ei sovellu yhteen oletus, jonka mukaan komissio voisi tietyissä tilanteissa jättää huomiotta kyseisen jäsenvaltion huomautukset.

12. Hortiplant korostaa Euroopan sosiaalirahastoa koskevaan oikeuskäytäntöön [6] viitaten, että asianomaisen jäsenvaltion huomautuksissa on kyse olennaisesta menettelymääräyksestä. Komission 3.4.1998 päivätty kirje, jossa vain kohteliaisuuden vuoksi pyydetään Espanjaa esittämään asiaa koskevat huomautuksensa, ei ole tämän määräyksen mukainen. Komissio on lisäksi erityisesti jättänyt toimittamatta Espanjan hallitukselle huomautukset, joita Hortiplant esitti komission arvostelun johdosta.

13. Komissio katsoo puolestaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut 24 artiklaa oikein. Komission mielestä tämän säännöksen mukaan riittää, että jäsenvaltiolle on tarjottu mahdollisuus esittää esitettyjä tosiseikkoja koskevat huomautuksensa kohtuullisessa määräajassa. Jäsenvaltion ei sen sijaan ole pakko todella esittää huomautuksiaan. Komissiolla on mielestään oikeus vähentää tukea tai pidättää tai peruuttaa se, vaikka jäsenvaltio ei esitäkään huomautuksia. Komissio perustaa näkemyksensä 24 artiklan sanamuotoon, jonka mukaan asianomaista jäsenvaltiota "pyydetään" esittämään huomautuksia, ja että huomautukset on esitettävä komission asettamassa määräajassa. Jos jäsenvaltio esittää huomautuksensa, ne on otettava huomioon päätöstä tehtäessä. Jos jäsenvaltio ei esitä huomautuksiaan määräajassa, komissio voi jatkaa menettelyä ja tehdä päätöksensä.

14. Komissio katsoo, että Hortiplantin mainitsema oikeuskäytäntö ei liity käsiteltävänä olevaan asiaan. Se liittyy toiseen rakennerahastoon ja aivan toisin muotoiltuihin säännöksiin.

15. Mainitusta oikeuskäytännöstä käy tosin ilmi, että asianomaiselle jäsenvaltiolle on vain tarjottava mahdollisuutta esittää huomautuksensa. Yhteisöjen tuomioistuin

5 — Rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 24 päivänä kesäkuuta 1988 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2052/88 (EYVL L 185, s. 9).

6 — Hortiplant mainitsee asian T-73/95, Oliveira v. komissio, tuomio 19.3.1997 (Kok. 1997, s. II-381, 32 kohta); asian C-304/89, Oliveira v. komissio, tuomio 7.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2283); yhdistetyt asiat T-432/93, T-433/93 ja T-434/93, Socurte ym. v. komissio, tuomio 7.3.1995 (Kok. 1995, s. II-503); asian C-199/91, Foyer culturel du Sart-Tilman v. komissio, tuomio 25.5.1993 (Kok. 1993, s. I-2667) ja asian C-200/89, FUNOC v. komissio, tuomio 11.10.1990 (Kok. 1990, s. I-3669).

kumosi komission päätökset asiassa Oliveira [7] ja asiassa Foyer culturel du Sart-Tilman, [7] koska asianomaisille jäsenvaltioille ei ollut annettu tilaisuutta esittää huomautuksiaan.

16. Käsiteltävänä olevassa asiassa Espanjalle annettiin tilaisuus esittää huomautuksensa, kun sille toimitettiin komission 3.4.1998 päivätty kirje. Hankkeen paikalla vuonna 1997 tehtyyn tarkastukseen, jossa sääntöjenvastaisuudet havaittiin, osallistui lisäksi Espanjan viranomaisten edustaja.

17. Komissio viittaa lopuksi siihen tosiseikkaan, että komissio on käsiteltävänä olevassa asiassa myöntänyt ja maksanut rahallisen tuen itse, pyytämättä jäsenvaltion viranomaisia hoitamaan sitä. Tämän vuoksi on ymmärrettävää, ettei asianomainen jäsenvaltio ollut kiinnostunut esittämään huomautuksiaan.

V Arviointi

18. Asetuksen N:o 4253/88 24 artiklan 1 kohdan mukaan komission on pyydettävä asianomaista jäsenvaltiota esittämään komission tekemää tutkimusta koskevat havaintonsa määräajassa. Säännöksessä ei ainakaan nimenomaisesti säädetä mitään siitä, mitä tapahtuu, jos asianomainen jäsenvaltio ei esitä huomautuksiaan asetetussa määräajassa.

19. Myöskään kyseisen artiklan 2 ja 3 kohdassa ei käsitellä tätä kysymystä. Niissä säädetään vain komission oikeudesta vähentää annettua tukea tai pidättää se, jos tutkimus paljastaa epäsäännöllisyyksiä; lisäksi säännöksissä säädetään, että aiheettomasti maksetut summat on palautettava. Asetuksen 24 artiklan sanamuoto ei näin ollen tue valittajan väitettä. Sitä vastaa pikemminkin komission käsitys, jonka mukaan riittää, kun asianomaiselle jäsenvaltiolle annetaan tilaisuus esittää valvontaa koskevat huomautuksensa ja että huomautusten esittäminen ei ole välttämätöntä.

20. Hortiplant vetoaa lisäksi siihen tosiseikkaan, että rakennerahastoista myönnettävä rahoitus myönnetään osana komission ja jäsenvaltion viranomaisten "osallistumista yhteistyöhön". Se viittaa erityisesti asetuksen N:o 2052/88 4 artiklaan.

21. Tämäkään väite ei kuitenkaan vakuuta. Vaikka asianomaiset viranomaiset "osallistuvat yhteistyöhön", se ei yksin riitä tekemään asetuksen N:o 4253/88 24 artiklaan perustuvasta komission päätöksestä säädöstä, joka vaatii jäsenvaltion osallistumista huomautusten esittämisen muodossa. "Yhteistyöhön osallistumisen" käsitettä

7 — Mainittu edellä alaviitteessä 6.

vastaa myös se, että jäsenvaltiolle annetaan tilaisuus huomautusten esittämiseen, mutta se voi vapaasti päättää, esittääkö se huomautuksia vai ei, jolloin sen esittämät huomautukset eivät ole komission päätöksen välttämätön edellytys.

22. Valittajan mainitsema komission ja jäsenvaltioiden viranomaisten "yhteistyöhön osallistuminen" vaikuttaa kuitenkin olevan yhdessä suhteessa merkityksellinen 24 artiklan tulkinnalle. Asetuksen N:o 2052/88 johdanto-osan 20. ja 25. perustelukappaleessa ja 4 artiklassa säädetään, että rakennerahastoihin liittyvä yhteisön toiminta vain täydentää jäsenvaltioiden toimintaa. Komission ja asianomaisen jäsenvaltion on neuvoteltava kiinteästi, ja kaikkien osapuolten on pyrittävä oman toimivaltansa puitteissa yhteistyössä samaan päämäärään. Näistä säännöksistä käy ilmi, että molempien taloudelliseen tukeen vaikuttavien viranomaisten, komission ja jäsenvaltion, on vaikutettava tuen maksamisen onnistumiseen. Jäsenvaltioiden on siis vastattava komission huomautuspyyntöön, jos niillä on huomautettavaa. Nimenomaan tämän asetuksessa N:o 2052/88 säädetyn jäsenvaltioiden viranomaisten myötävaikutusvelvollisuuden vuoksi jäsenvaltioiden huomautusten esittämättä jättäminen ei voi johtaa siihen, että komissio ei voi jatkaa menettelyä. Muuten jäsenvaltioiden huomautusten esittämättä jättäminen toimisi veto-oikeuden tavoin. Tätä tulkintaa eivät kuitenkaan tue 24 artiklan sanamuoto, osallistumismenettelyn tarkoitus eikä varsinkaan jäsenvaltion yhteisvastuu taloudellisen tuen onnistuneesta toteutuksesta. Lisäksi jäsenvaltion on esitettävä komission tutkimusta koskevat huomautuksensa asetetussa määräajassa.

23. Lisäksi asianomaisen jäsenvaltion vastakkainenkaan mielipide ei estä komissiota päättämästä tuen vähentämisestä, pidättämisestä tai peruuttamisesta. Sen on otettava jäsenvaltion huomautukset huomioon. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että sen on päädyttävä asianomaisen jäsenvaltion kanssa samaan tulokseen. Vielä vähemmän komissiota voidaan sitoa jäsenvaltion huomautusten esittämiseen siten, ettei se saa tehdä päätöstä, ennen kuin jäsenvaltio on esittänyt huomautuksensa.

24. Asianomaisen jäsenvaltion huomautusten puuttuminen ei saa olla esteenä tuen takaisinperimistä koskevan päätöksen antamiselle, jos on käsiteltävänä olevan asian tavoin kyse varoista, jotka on maksanut tuensaajalle komissio — eikä siis jäsenvaltio. Rakennerahastojen ja EMOTR:n osallistuminen tapahtuu tavallisesti siten, että komissio maksaa summan asianomaiselle jäsenvaltiolle, joka puolestaan suorittaa maksun lopulliselle edunsaajalle. Tämä käy ilmi asetuksen N:o 4253/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2082/93, 21 artiklasta. Tämä on toissijaisuusperiaatteen mukaista, jonka mukaan yhteisön tukikehyksissä käytettävien tuen antamisen muotojen täytäntöönpanon on kuuluttava pääasiallisesti jäsenvaltioiden vastuualaan, kuten asetuksen

N:o 2082/93 johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa säädetään. Asetuksen N:o 4253/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2082/93, 14 artiklan 1 kohdan mukaan asetuksen N:o 2052/88 5 artiklan 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettua teknistä apua, jota annetaan komission aloitteesta, ei haeta jäsenvaltioilta vaan suoraan komissiolta. Koko taloudellisen tuen maksaminen hoidetaan tällöin komission ja lopullisen edunsaajan kesken. Tällaisissa tapauksissa sen jäsenvaltion, jossa tukea maksetaan, osallistuminen on vähäistä. Siksi sillä ei kenties ole syytä esittää huomautuksia komission havaitsemista tosiseikoista. Jos asianomaisen jäsenvaltion huomautuksista tehtäisiin tällaisissa tapauksissa edellytys komission tuen takaisinperimistä koskevalle päätökselle, joka perustuu asetuksen N:o 4253/88, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2082/93, 24 artiklaan, se haittaisi lisäksi taloudellisen tuen kaikenlaista hoitamista, joka on tapahtunut suoraan komission ja lopullisen edunsaajan kesken.

25. Jopa Hortiplantin mainitsema oikeuskäytäntö, joka liittyy erityisesti Euroopan sosiaalirahastosta annetun asetuksen [8] 6 artiklaan — ainakin epäsuorasti —, vahvistaa tämän ratkaisun. Mainitun oikeuskäytännön mukaan tosin asianomaiselle jäsenvaltiolle on annettava tilaisuus esittää aiottua takaisinperimistä — sen perusteita ja määrää — koskevat huomautuksensa. [9] Tällöin ei kuitenkaan tarvita virallista kuulemismenettelyä, vaan mikä tahansa yhteydenotto riittää, esimerkiksi kirjeenvaihto. [10] Siksi Hortiplantin väite, että Espanjan hallitusta pyydettiin esittämään huomautuksensa vain kohteliaisuuden vuoksi, ei vaikuta merkitykselliseltä.

26. Mainitusta oikeuskäytännöstä käy toisaalta ilmi, ettei yhteisöjen tuomioistuin ole vaatinut, että asianomainen jäsenvaltio todella esittää huomautuksensa edes siinä tapauksessa, että jäsenvaltion viranomaiset ovat maksaneet taloudellisen tuen. Riittää, että sille on annettu tilaisuus esittää huomautuksensa. [11] Hortiplantin suullisessa käsittelyssä mainitsemassa asiassa Socurte annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin vaati ainoastaan, että jäsenvaltiolle annetaan tilaisuus esittää huomautuksensa ennen tuen vähentämistä. [12] Lisäksi Hortiplantin mainitsemissa asioissa nimenomaan jäsenvaltion asema komission ja lopullisen edunsaajan välisenä yhdyssiteenä

8 — Euroopan sosiaalirahaston tehtävistä tehdyn päätöksen 83/516/ETY soveltamisesta 17 päivänä lokakuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2950/83 6 artiklan 1 kohdassa (EYVL L 289, s. 1) säädetään seuraavaa: "1. Jos rahaston tukea ei ole käytetty hyväksymispäätöksessä vahvistettujen ehtojen mukaisesti, komissio voi keskeyttää tuen maksamisen, pienentää tukea tai lakkauttaa sen kokonaan annettuaan kyseiselle jäsenvaltiolle tilaisuuden esittää huomautuksensa asiasta."

9 — Edellä alaviitteessä 6 mainitut yhdistetyt asiat Socurte ym. v. komissio, tuomion 65, 71 ja 76 kohta, edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Sart-Tilman v. komissio, tuomion 32 kohta.

10 — Edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Sart-Tilman v. komissio, tuomion 27 kohta ja sitä seuraavat kohdat; vielä laajemmin julkisasiamies Darmon saman asian ratkaisuehdotuksessa 17.12.1992, 32 kohta (" — — missä muodossa tahansa, kuuleminen etukäteen — — ").

11 — Edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Sart-Tilman v. komissio, tuomion 34 kohta.

12 — Edellä alaviitteessä 6 mainitut yhdistetyt asiat Socurte ym. v. komissio, tuomion 71 ja 76 kohta. Tuomion 66 kohta, jossa tämän kysymyksen käsittely aloitetaan, on muotoiltu siinä mielessä harhaanjohtavasti, että siinä sanotaan, että jäsenvaltion huomautusten esittäminen on voitava todeta luotettavasti ja riittävän selvästi.

oli aina syynä siihen, että tilaisuus huomautusten esittämiseen katsottiin olennaiseksi menettelymääräykseksi. [13] Käsiteltävänä olevassa asiassa tätä välittäjän asemaa ei ole, mikä myös tukee sitä, että Espanjan huomautuksia ei ole katsottava riidanalaisen päätöksen tekemisen välttämättömäksi edellytykseksi.

27. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan asianomainen jäsenvaltio Espanja on osallistunut käsiteltävänä olevan asian käsittelyyn. Hortiplant kuitenkin kiistää tämän siltä osin, että se katsoo, että Espanjalle on lähetetty vain kohteliaisuuskirje, mikä ei riitä osallistumiseksi.

28. EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemiin päätöksiin voidaan hakea muutosta vain siltä osin kuin ne koskevat oikeuskysymyksiä. Tätä rajoitusta määritetään lähemmin EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan 1 kohdassa. Kuten tuomioistuin toistuvasti on todennut, muutoksenhaku voi perustua vain syihin, jotka koskevat oikeussääntöjen rikkomista; kaikenlainen tosiseikkojen arviointi on mahdotonta. Muutoksenhaku on näin ollen mahdollista vain, jos tuomioistuimen väitetään rikkoneen päätöksessään niitä oikeussääntöjä, jotka sen oli otettava huomioon. [14]

29. Mikäli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ainoastaan arvioinut tosiseikkoja vaan myös määritellyt niitä todetessaan, että 3.4.1998 päivätyn Hortiplantille lähetetyn kirjeen kopion toimittaminen Espanjalle tarkoittaa asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa tarkoitetun huomautuspyynnön esittämistä, yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia tämä muutoksenhakuperusteen. [15]

30. Kun otetaan huomioon edellä mainittu oikeuskäytäntö, jonka mukaan kaikenlainen osallistuminen riittää, muun muassa kirjeenvaihtokin, Hortiplantin väite on torjuttava. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan Espanjalle toimitettiin kopio Hortiplantille osoitetusta 3.4.1998 päivätystä kirjeestä, joka sisälsi Hortiplantia koskeneet väitteet. Lisäksi kirjeessä asetettiin Espanjalle määräaika huomautusten esittämiseen. Siksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ilmeisesti ole väärässä katsoessaan asianomaisen jäsenvaltion osallistuneen tämän johdosta menettelyyn asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

13 — Vrt. julkisasiamies Darmonin 5.3.1991 esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-304/89, Oliveira v. komissio (Kok. 1991, s. I-2283, I-2292, 17 kohta ja sitä seuraavat kohdat) ja edellä alaviitteessä 6 mainittu asia Sart-Tilman v. komissio, tuomion 33 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

14 — Asia C-89/95 P, D. v. komissio, määräys 11.1.1996 (Kok. 1996, s. I-53, 13 kohta); asia C-325/94 P, An Taisce ja WWF UK v. komissio, määräys 11.7.1996 (Kok. 1996, s. I-3727, 28 kohta).

15 — Asia C-39/93 P, SFEI ym. v. komissio, tuomio 16.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2681, 26 kohta); edellä alaviitteessä 15 mainittu asia An Taisce ja WWF UK v. komissio, määräyksen 30 kohta.

31. Sekään ei ole 24 artiklan soveltamisvirhe, että Hortiplantin vastausta komission väitteisiin ei toimitettu Espanjan viranomaisille. Säännöksen sanamuoto ja osallistumismenettelyn tarkoitus ja tavoite eivät vaadi edunsaajan esittämien huomautusten toimittamista muille asianomaisille. Siksi asetuksen N:o 4253/88 24 artiklaa ei ole ilmeisesti sovellettu ja tulkittu väärin tältäkään osin.

32. Tämän vuoksi on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-143/99 antama tuomio ei ole lainvastainen. Siksi valitus on hylättävä.

VI Oikeudenkäyntikulut

33. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ja 118 ja 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut, että Hortiplant korvaa oikeudenkäyntikulut. Koska valitus on hylättävä, Hortiplantin on korvattava oikeudenkäyntikulut.

VII Ratkaisuehdotus

34. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Hortiplant velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.